

Aan de Minister voor Rechtsbescherming
De heer S. Dekker

Betreft: Consultatie conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties

Datum: 21 februari 2019

Geachte heer Dekker,

Het conceptwetsvoorstel 'transparantie maatschappelijke organisaties' baart Hivos zorgen. Een van onze doelen is de bevordering van transparantie, maar datzelfde geldt voor de bescherming van privacy. Wat ons betreft is de basis hiervoor altijd 'transparant, tenzij...'. De balans tussen veiligheid en openheid, privacy en transparantie slaan in dit voorstel echter door naar de verkeerde kant. We verzoeken u dan ook deze conceptwet in te trekken.

Het voorstel luidt dat wij donateurs die jaarlijks 15.000 euro of meer doneren aan onze organisatie met naam en woonplaats gaan vermelden op onze website. De publicatie van die gevoelige gegevens biedt niet meer inzage in Hivos' boeken, maar schaadt hun privacy en veiligheid. Als Hivos werken wij wereldwijd samen met actieve burgers die voorop lopen in de strijd om gelijke rechten voor vrouwen en LHBTI of overheden en het bedrijfsleven aanspreken op inefficiënte inzet van publieke middelen. Dat gaat vaak gepaard met botsende belangen en vindt plaats in landen waar in toenemende mate repressie en intimidatie plaatsvinden. Het is onveilig om namen van mensen die dit soort werk ondersteunen bij donaties van dergelijke hoogte publiek te maken.

Bovendien is het wetsvoorstel onduidelijk gedefinieerd en te veelomvattend. De ondermijning van de democratische rechtsstaat moet uiteraard worden bestreden, maar Hivos vindt begrippen als 'onwenselijke gedragingen' en 'onwenselijke beïnvloeding' daarvoor veel te vaag. Ook de omschrijving van 'maatschappelijke organisatie' in het wetsconcept treft velen. Het voorstel benadeelt allen, om slechts enkelen te treffen. Daarmee is het buitenproportioneel.

Het is tevens onduidelijk welk probleem de publicatie van donateursgegevens oplost en wie hier bij gebaat is, terwijl het voorstel een onevenredig zware administratieve druk op de sector legt. Hivos voldoet aan alle voorwaarden van goed bestuur en heeft, als CBF-erkende organisatie, maatregelen genomen om transparant te zijn en misbruik te voorkomen, inclusief de ANBI-regelgeving en de richtlijnen vanuit de sector. Met die bestaande maatregelen en ons eigen gebruik van open data is goed inzichtelijk waar onze financiën vandaan komen en of er een bepaalde bron zou zijn die onevenredig veel invloed zou kunnen hebben op ons beleid. Wij zouden ervoor zijn om regels rondom eigenaarschap van bedrijven en inkomsten van maatschappelijke organisaties gelijk te trekken en een percentage te zetten waarboven eigenaarschap, investeringen en donaties publiek moeten worden gemaakt – voor eigenaarschap bedrijven is dat op dit moment 5%.

Tot slot, het kabinet hecht waarde aan de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties, zo blijkt mede uit het regeerakkoord. Dan past het de overheid niet om drempels op te werpen voor (de financiering van) die maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke organisaties in hun werk te bemoeilijken. Het conceptwetsvoorstel botst zo met het regeerakkoord en ander overheidsbeleid dat een goede werking van goede doelen juist wil bevorderen. De negatieve effecten van dit conceptwetsvoorstel zijn kortom te groot. Om het cruciale werk van de goede doelen mogelijk te maken, zou het verstandig zijn dit conceptwetsvoorstel in te trekken.

Hoogachtend,

Edwin Huizing
Algemeen Directeur Hivos